
СЕРГІЙ БОРИСОВИЧ БУЙСЬКИХ: ПОРТРЕТ ОСОБИСТОСТІ У КІЛЬКОХ ВИМІРАХ

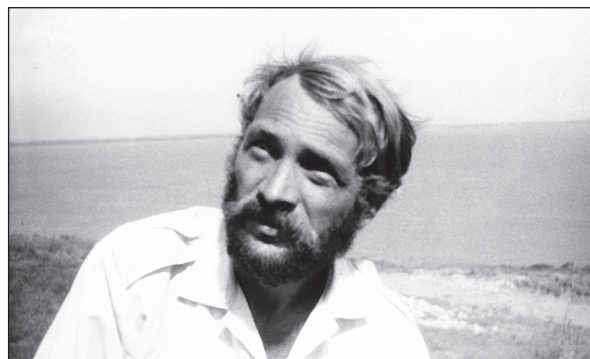

Влітку цього, 2019 року, виповнилося сімдесят років від дня народження відомого українського вченого, добре знаного у нас і за кордоном археолога-антикознавця, невтомного дослідника античних старожитностей Надчорноморщини (насамперед, Ольвії та її хори), кандидата історичних наук, вдумливого науковця, члена Співки археологів України, члена Одеського Товариства історії та старожитностей, члена Національної Співки письменників України — Сергія Борисовича Буйських.

Наш ювіляр владною долею з самого початку був пов'язаний з обраною згодом професією — він народився у дорозі 27 липня 1949 р. біля міста з промовистою археологічною назвою Курган (РФ). Оскільки батько його був військовослужбовцем, у дитинстві Сергію довелося багато помандрувати — він жив на Уралі, в Сибіру, Москві, Криму, Латвії.

1959 р. його родина врешті-решт осіла з Києві і весь подальший перебіг життя Сергія Буйських буде нерозривно пов'язаний з ним — містом найулюбленішим і найріднішим. Ще в школі, захопившись археологією і беручи активну участь у гуртку «Юний археолог» при ІА АН УРСР, яким керував тоді Д. Я. Телегін, Сергій об'їздив з різними експедиціями майже всю Україну, на власні очі побачивши всю різноманітність і багатство її археологічних пам'яток.

Після закінчення середньої школи Сергій у 1966—1971 рр. навчався на історичному факультеті Київського держуніверситету ім. Т.Г. Шевченка, де доля звела його з великим і мудрим наставником і вчителем — Лазарем Мойсейовичем Славіним, який відкрив для нього Ольвію. Це античне місто назавше стало для Сергія Буйських живодайним джерелом його наукової та поетичної творчості. За сприяння Л. М. Славіна восени 1971 р. Сергій вступив до аспірантури академічного Інституту археології. Успішно закінчивши її у 1974 р. він сумлінно пропрацював в Інституті сорок (!) років — спочатку молодшим, потім науковим, згодом старшим науковим співробітником у відділі античної археології.

Постать ювіляра в нашій науці неординарна, харизматична, яскрава, багатобічна. Тому, щоб під ювілейним кутом змалювати його більш-менш достеменний портрет, треба розглядати особистість С. Б. Буйських не у одному, а у кількох вимірах.

Отож, перший вимір — звичайно, науковий, археологічний — польовий та кабінетний. Тут творчий доробок ювіляра складає: кандидатська дисертація (1984), 240 наукових праць (1974—2019) з питань античної культури, історії та археології Надчорномор'я, що вийшли друком як в Україні, так і у солідних виданнях за її межами, серед яких п'ять монографій (особистих та колективних), зокрема «Сельская округа Ольвии» (1989), «Античные поселения Нижнего Побужья» (1990), «Фортификация Ольвийского государства» (1991), «Der Achilleus-Kult im nördlichen Schwarzmeerraum» (2006), понад 300 виявлених у розвідках по Надчорноморщині давніх поселень, 20 ретельно досліджених ним городищ, поселень та некрополів на хорі Ольвії, 50 доповідей на представницьких наукових форумах в Україні, Росії, Грузії, Польщі, Болгарії, Сербії, Греції, Італії, Іспанії, Німеччині, Франції, Данії, Великобританії.

Другий вимір — науково-організаційний. Очолюючи у 1972—1984 рр. Раду молодих вчених нашого Інституту, С. Буйських не жалів свого часу, енергії та сил для організації молодіжних наукових конференцій (він провів їх п'ять — у 1974, 1976, 1978, 1981, 1983 рр.), ви-

дання збірок наукових праць молодих вчених (за його ініціативи було надруковано 7 збірок і підготовлено два випуски квартальника «Археологія»), переводу здібної молоді з лаборантів в м. н. с. чи прийому до аспірантури. С. Б. Буйських особисто сприяв відчутній активізації роботи інститутської (і загалом республіканської) молоді. Завдяки діяльності С. Б. Буйських була підготовлена ціла плеяда здібних молодих дослідників, яка з часом склала якісне кадрове ядро Інституту впродовж багатьох років. На сьогодні він підготував двох кандидатів наук — О. Г. Кузьміщева та М. В. Новіченкову.

Третій вимір особистості ювіляра — педагогічний. Ніколи не вдасться злічити кількості усіх студентів, які пройшли не формальну, а справжню, археологічну практику в експедиціях С. Б. Буйських, навчилися в нього фаховій майстерності, опанували методику розкопок і обробки масового археологічного матеріалу, перейняли від нього любов до копіткової польової роботи і відданість своїй професії. Важко порахувати і кількість курсових та дипломних робіт, науковим керівником яких був С. Б. Буйських, і які, як правило, захищались на «відмінно». Багато років поспіль він плідно співпрацює з МАН, завжди підтримуючи здібну учнівську молодь, що цікавиться археологією.

Не можна оминати словом і те, що впродовж усієї своєї польової діяльності С. Буйських завжди брав до своєї експедиції «безнадійних», «пропавших», «незручних» вихованців спеціалізованих та сиротинців, займаючись у полі не тільки суто археологією, а й рятуванням зневірених і понівечених юних душ, яким він щедро дарував частку своєї душі і повертав віру в себе, в силу добра, в майбутнє.

Четвертий вимір особистості С. Буйських — це літературна, передусім, поетична творчість ювіляра, яку надихає улюблена, але нелегка праця археолога, незабутні зустрічі на експедиційних дорогах та пульсуюче життя рідної країни, драматичний перебіг якого не залишає байдужим поета. На цей час Сергій Буйських видав 10 збірок віршів, прози та співаної авторської поезії українською та російською мо-

вами, а саме — «Пыль золотая» (1994), «Україна ніколи не вмере» (2012), «Весноосінь» (2012), «Зимолете» (2013), «Остання Ожина» (2015), «Анти-Путин-фест» (2016), «Гумус» (2016), «Неторкана струна» (2016), «Андреевский спуск» (2018), «Ольвийский дневник» (2018).

П'ятий вимір особистості ювіляра — це громадянський. Будучи росіянином за народженням, Сергій Буйських за покликом свого щирого серця став справжнім патріотом України. Він довів це активною участю у двох революційних народних майданах (2004 та 2013—2014 рр.), дієвою волонтерською діяльністю на допомогу воїнам АТО, своєю непохитною громадянською позицією в Інституті і поза ним (2012; 2016).

І, нарешті, шостий вимір до портрету ювіляра (і, вочевидь, не останній) це людський вимір, а точніше людяний, бо чесноти, за яких С. Б. Буйських зажив собі за багато років роботи в Інституті повагу, пошану, поцінування та велику симпатію у широкому колі товаришів, колег, соратників, однодумців та учнів, несуть в собі, насамперед, саме людяність. Це властива йому ширість, чесність, добросердість, небайдужість, незлостивість, принциповість, почуття великої поваги до колег (особливо до старших), вдячність вчителям у науці, вірність дружбі, безвідмовність у будь-якій справі, непохитна віра в справжні цінності життя і ще — невтомне працелюбство і справжня відданість професії.

Підсумовуючи вищесказане, ми бачимо, що наш ювіляр у всіх вимірах зустрічає таку поважну та солідну дату у своєму житті з притаманним йому молодим завзяттям і чималим якісним доробком. Але спочивати на лаврах — нема коли! — попереду нові висоти, нові шляхи, нові пошуки та злети у науковому, літературному та громадському житті.

То ж щиро вітаючи Вас, вельмишановний Сергію Борисовичу, зі славним ювілеєм ми щиросердно зичимо Вам міцного здоров'я, невичерпної енергії та великої творчої наснаги для втілення усіх Ваших нових задумів, проєктів і планів у всіх вимірах.

Хай щастить Вам у творчості та житті!

Колеги, товариші, друзі, учні.